

ligt at vide, om Marfedet fremdeles kan taale, at der derpaa bliver bragt for 2—3 Millioner Rb. nyt Papir aarligt; men det forekommer mig, at naar man ikke kan komme til noget bestemt Resultat, som kan paavises gennem et bestemt og klart Regnestykke, har det dog altid Noget for sig, at man kan henvise til Fortiden, hvor dette ikke har skabt Vanskeligheder, og noget Mindre for sig, at henvise til Vanskeligheder, som Fremtiden maatte bringe, uden at man dog egentlig kan sige, fra hvilken Side de skulde komme. Det Exempel, som blev fremført, at man paa ingen Maade kunde gjøre Regning paa, at fordi en privat Mand havde kunnet laane 3000 Rb. i dette Aar, maatte han ogsaa kunne stifte et lignende Laan af 3000 Rb. næste Aar, og saa fremdeles, forekommer mig aldeles ikke at passe paa det foreliggende Tilfælde. Naar denne Mand enten bruger disse 3000 Rb. til at erhverve sig et sikkert Activ, eller han anvender dem i sin Forretning paa en saadan Maade, at hans Stilling derved bliver mere solid, saa er han langt sikrere paa atter at finde de næste 3000 Rb. Det kommer ikke an paa, hvor tidt en saadan Mand kommer igjen for at søge Laan, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds syntes at mene, men det, hvorpaa det kommer an, er, at han gjør en fornuftig Brug af disse Midler; derom er der ikke den fjerneste Tvivl. Der er en anden Sætning, som det ærede Medlem fremkom med, og som jeg ogsaa troer, man til en vis Grad kan erkjende for rigtig; det er den, at den indirecte Fordeel ved Jernbaner, som jeg bekjender, at jeg tillægger en ganske overordentlig stor Betydning, maa staa i et vist Forhold til den directe Fordeel, som de give gennem Driften. Men det ærede Medlem maa ikke overse, at denne Betragtning idetmindste ikke kan gjøres gjældende med Hensyn til Transitbaner; det beroer ganske paa selve Banens Bestaenhed, hvad den egentlig er anlagt for, om denne Betragtning kan gjøres gjældende. Jeg troer ogsaa, at dersom man overhovedet ved Forbedring af Landets Communicationsmidler eller ved andre saadanne nyttige Foretagender vilde have spurgt: Kan det directe betale sig, f. Ex. kan et Landeveis-anlæg ikke alene holdes vedlige, men ogsaa

forrente sig gennem de Bompenger, vi kunne hæve paa Landeveiene, da vilde vi i dette Dilemma have staaet langt længere tilbage i Udviklingen af vort Communicationsvæsen og med Hensyn til andre nyttige Indretninger, end vi gjøre. Sæller ikke forekommer det mig, at det ærede Medlems Bemærkning om, at disse Jernbaner, som han var enig med den ærede Ordfører for Fleertallet i at kalde Nutidens Landeveie, ere noget i og for sig saa overordentligt Kostbart, er rigtig. Naar man seer hen til, at flere Stykker mindre Landeveie, som ere byggede, have kostet 50 til 60,000 Rb. pr. Mill, og at mange Stykker Hovedlandeveie have kostet over 100,000 Rb. pr. Mill, er det dog noget slynderligt, at man vil fordomme Jernbanerne, eller ialtsald kalde dem særdeles kostbare Landeveie, fordi de koste 200 eller 250,000 Rb. pr. Mill, især naar man henseer til den langt større Trafik paa Jernbanerne, sammenholdt med den, der finder Sted paa Landeveiene. — Under Sagens 1ste Behandling fremkom der allerede den Indvending imod Lovforslaget, at det var ikke tilstrækkeligt oplyst, hvilken Trafik der kunde ventes paa disse nydannede Baner. Jeg bemærkede allerede dengang, og seer mig nødsaget til at gjentage det idag, nærmest paa Grund af, hvad en eret Taler derom har fremført, at efter min Opfattelse er en Calculé angaaende saadanne Forhold langt mere vilblevende end veilevende. Det er ganske overordentlig let at opstille en Calculé, men det forekommer mig, at da der dog ikke kan gives nogenjomhelst Garanti for Calculens Rigtighed, maa man hellere undvære den end lade sig vilblede af den. Hvad der forekommer mig at maatte være det Ledende, er ikke en Beregning, opstillet paa Papiret, men et Blik paa de paagjældende Egnes samtlige Forhold. Men det vil være fuldstændig umuligt, endogsaa blot tilnærmelsesviis at angive, end sige beregne, hvilken gennemgaaende Trafik man kan vente fra Frederikshavn, naar Vendsysselbanen bliver anlagt, og det saameget mere, som dette ingenlunde beroer paa Banen alene, men naturligtviis ligesaa meget paa den Maade, hvorpaa de andre Communicationsveie blive berørte. Trafikken søger derhen, hvor der bliver de bedste og bil-